

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI ¹⁾
z dnia ..... 2007 r.

**w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej
w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętego Programem
Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013**

Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i tryb przyznawania, wypłaty oraz zwracania pomocy finansowej w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, zwanym dalej „Programem”, w tym:

- 1) tryb składania wniosków o przyznanie pomocy oraz wniosków o płatność;
- 2) szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać wnioski o przyznanie pomocy oraz wnioski o płatność;
- 3) kategorie siły wyższej i wyjątkowe okoliczności, inne niż wymienione w przepisach rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 368 z 23.12.2006, str. 15, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1974/2006”, w przypadku wystąpienia których nie jest wymagany zwrot pomocy.

§ 2. 1. Pomoc finansowa w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętego Programem, zwana dalej „pomocą”, jest przyznawana osobie fizycznej:

- 1) która:

- a) z zastrzeżeniem § 7, do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie prowadziła działalności rolniczej i po raz pierwszy rozpocznie prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym w rozumieniu art. 55³ Kodeksu cywilnego, zwanym dalej „gospodarstwem”, jeżeli w wymaganym okresie:
- powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie będzie nie mniejsza niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie, w którym położone jest gospodarstwo oraz nie większa niż 300 ha,
  - gospodarstwo będzie prowadzone samodzielnie,
  - gospodarstwo nie będzie stanowiło przedmiotu współwłasności lub współposiadania, z wyjątkiem małżeńskiej wspólności majątkowej,
  - w gospodarstwie będą spełnione określone odrębnymi przepisami wymagania w zakresie ochrony środowiska, higieny i warunków utrzymania zwierząt,
- b) jest pełnoletnia i w dniu złożenia przez nią wniosku o przyznanie pomocy nie ukończyła 40 roku życia,
- c) jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
- d) posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe,
- e) nie ma ustalonego prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;
- 2) której małżonek do dnia złożenia przez nią wniosku o przyznanie pomocy nie prowadził działalności rolniczej;
- 3) jeżeli plan rozwoju gospodarstwa, zwany dalej „biznesplanem”, o którym mowa w art. 13 rozporządzenia nr 1974/2006:
- a) określa strukturę produkcji rolnej uwzględniającą powierzchnię i rodzaj użytków rolnych oraz jakość gleb w gospodarstwie, znajdujące się w gospodarstwie budynki i budowle wykorzystywane do produkcji rolnej oraz maszyny, urządzenia i wyposażenie do produkcji rolnej,
  - b) zapewnia osiągnięcie nadwyżki bezpośredniej z działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwie równej co najmniej 4 ESU (Europejska Jednostka Wielkości Ekonomicznej) i nie mniejszej niż wartość nadwyżki bezpośredniej w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy,
  - c) przewiduje inwestycje na kwotę co najmniej 70% pomocy, z zastrzeżeniem § 18 ust. 3.

2. Uznaje się, że osoba fizyczna prowadziła działalność rolniczą, jeżeli:
- 1) była właścicielem lub posiadaczem nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha lub
  - 2) wystąpiła o:
    - a) przyznanie płatności na podstawie przepisów o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych i oddzielnej płatności cukrowej lub przepisów o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej, lub
    - b) pomoc finansową dla rolników w ramach Programu SAPARD, lub
    - c) pomoc finansową na działania objęte Planem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006, lub
    - d) przeznaczone dla osób prowadzących działalność rolniczą lub rolników dofinansowanie realizacji projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006”, w tym w zakresie działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom”, lub
    - e) przeznaczoną dla osób prowadzących działalność rolniczą lub rolników pomoc w ramach działań objętych Programem, w tym działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom”, lub
  - 3) otrzymała kredyt preferencyjny udzielany na podstawie przepisów dotyczących szczegółowych kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji, lub przepisów dotyczących szczegółowego zakresu i kierunków działań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz sposobów ich realizacji, lub
  - 4) była posiadaczem zwierząt gospodarskich objętych obowiązkiem zgłoszenia do rejestru zwierząt gospodarskich oznakowanych i siedzib stad tych zwierząt, lub
  - 5) została ubezpieczona na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników jako rolnik lub małżonek rolnika lub z tytułu prowadzenia działań specjalnych produkcji rolnej, lub
  - 6) prowadziła choćby jeden z następujących działów specjalnych produkcji rolnej:
    - a) produkcja roślin w szklarniach lub tunelach,
    - b) produkcja grzybów,
    - c) produkcja drobiarska, w tym wylęgarnie,
    - d) produkcja drobiu rzeźnego lub nieśnego,

- e) produkcja zwierząt futerkowych,
- f) produkcja pszczelarska,
- g) hodowla lub chów zwierząt gospodarskich poza gospodarstwem rolnym, z wyłączeniem koni hodowlanych w liczbie mniejszej niż 3 sztuki
  - w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

3. Osoba fizyczna, która wystąpiła o przyznanie pomocy w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętego Programem i której nie przyznano tej pomocy, przy czym nie dokonała innej z czynności, o których mowa w ust. 2, może ponownie wystąpić z wnioskiem o przyznanie pomocy.

4. Rozpoczęcie prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, może nastąpić przed dniem wydania decyzji w sprawie przyznania pomocy, jednakże na wyłączne ryzyko wnioskodawcy. W przypadku odmowy przyznania pomocy wnioskodawcy nie przysługuje roszczenie o przyznanie pomocy.

5. Przez działalność rolniczą, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, rozumie się działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym produkcji warzywniczej, ogrodniczej i sadowniczej, z wyłączeniem produkcji rybnej i leśnej, oraz w działach specjalnych produkcji rolnej, o których mowa w ust. 2 pkt 6.

6. Jeżeli o pomoc ubiegają się oboje małżonkowie i oboje spełniają warunki jej przyznania, pomoc przyznaje się tylko jednemu z nich, co do którego współmałżonek wyraził pisemną zgodę.

7. Dopuszcza się przyznanie pomocy osobie fizycznej, której małżonek przed dniem złożenia przez nią wniosku o przyznanie pomocy prowadził działalność rolniczą, pod warunkiem, że małżonek nie dokonał żadnej z czynności, o których mowa w ust. 2, wcześniej niż 12 miesięcy przed dniem złożenia tego wniosku, oraz małżonkowi zarówno w trakcie trwania małżeństwa, jak i przed zawarciem związku małżeńskiego, nie przyznano pomocy w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006” w zakresie działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” ani w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętego Programem, a gospodarstwo małżonka wejdzie w skład małżeńskiej wspólności majątkowej.

§ 3. 1. W przypadku gdy średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w województwie, w którym położone jest gospodarstwo, o którym mowa w § 2

ust. 1 pkt 1 lit. a, jest niższa niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju, minimalna powierzchnia użytków rolnych wchodzących w skład gospodarstwa nie może być mniejsza niż średnia powierzchnia gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju.

2. W przypadku gospodarstw położonych na obszarze więcej niż jednego województwa, za województwo, w którym jest położone gospodarstwo uznaje się to województwo, w którym jest położona największa część użytków rolnych wchodzących w skład tego gospodarstwa.

3. Przy ustalaniu powierzchni gospodarstwa bierze się pod uwagę średnią powierzchnię gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w poszczególnych województwach oraz średnią powierzchnię gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju, w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

4. Średnią powierzchnię gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w poszczególnych województwach oraz średnią powierzchnię gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju w danym roku przyjmuje się na podstawie informacji ogłaszanych przez Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwanej dalej „Agencją”, na podstawie art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej (Dz. U. Nr 35, poz. 217 i Nr 99, poz. 666).

5. Przy ustalaniu minimalnej powierzchni użytków rolnych w gospodarstwie, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze, sumuje się powierzchnię użytków rolnych stanowiących przedmiot:

- 1) własności;
- 2) użytkowania wieczystego;
- 3) dzierżawy z Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego, jeżeli umowa dzierżawy została zawarta na czas nieoznaczony lub na okres co najmniej 5 lat, licząc od dnia złożenia wniosku o płatność, o którym mowa w § 16, z tym że w przypadku osób fizycznych, o których mowa w § 7 ust. 1, na czas nieoznaczony lub na okres co najmniej 6 lat, licząc od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

§ 4. 1. Przez samodzielne prowadzenie gospodarstwa, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret drugie, rozumie się prowadzenie gospodarstwa osobiście, na własny rachunek i we własnym imieniu, ponoszenie kosztów i czerpanie korzyści w związku z jego prowadzeniem.

2. Uznaje się, że osoba fizyczna prowadzi gospodarstwo osobiście, jeżeli pracuje w tym gospodarstwie oraz podejmuje wszelkie decyzje dotyczące prowadzenia tego gospodarstwa.

§ 5. 1. Warunki, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a, powinny być spełnione w terminie 180 dni od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy i zachowane do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy, z tym że warunek, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret czwarte, powinien być spełniony do dnia upływu 3 lat od dnia wejścia w posiadanie nieruchomości rolnej o powierzchni co najmniej 1 ha oraz zachowany do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy.

2. Za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej, o którym mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a, uznaje się dzień wejścia po raz pierwszy w posiadanie nieruchomości o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha.

§ 6. 1. Warunek dotyczący kwalifikacji zawodowych, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. d, uważa się za spełniony, jeżeli osoba fizyczna posiada:

- 1) wykształcenie rolnicze zasadnicze zawodowe, średnie lub wyższe lub
- 2) tytuł kwalifikacyjny lub tytuł zawodowy, lub tytuł zawodowy mistrza w zawodzie przydatnym do prowadzenia działalności rolniczej i co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie, lub
- 3) wykształcenie wyższe inne niż rolnicze i co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie albo wykształcenie wyższe inne niż rolnicze i ukończone studia podyplomowe w zakresie związanym z rolnictwem, albo wykształcenie średnie inne niż rolnicze i co najmniej 3-letni staż pracy w rolnictwie, lub
- 4) wykształcenie podstawowe, gimnazjalne lub zasadnicze zawodowe inne niż rolnicze i co najmniej 5 – letni staż pracy w rolnictwie, lub
- 5) kwalifikacje rolnicze wymagane przy udzielaniu pomocy młodym rolnikom w państwie, którego obywatelstwo posiada, w ramach analogicznego działania współfinansowanego przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) - jeżeli nie posiada obywatelstwa polskiego.

2. Szczegółowy wykaz kierunków studiów, zawodów i specjalności oraz tytułów kwalifikacyjnych w zakresie rolnictwa określa załącznik do rozporządzenia.

3. Osobie nie posiadającej kwalifikacji zawodowych, o których mowa w ust. 1, może być przyznana pomoc, jeżeli zobowiąże się do uzupełnienia wykształcenia w okresie 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy.

4. Za staż pracy w rolnictwie uznaje się okres, liczony do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy, w którym wnioskodawca:

- 1) podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników jako domownik lub
- 2) był zatrudniony w gospodarstwie rolnym, na podstawie umowy o pracę lub spółdzielczej umowy o pracę, na stanowisku związanym z prowadzeniem produkcji rolnej.

§ 7. 1. Dopuszcza się przyznanie pomocy osobie fizycznej, która przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy rozpoczęła prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym nabytym:

- 1) w drodze spadku lub
  - 2) w drodze darowizny przed ukończeniem 18 roku życia, lub
  - 3) w drodze darowizny po ukończeniu 18 roku życia w trakcie nauki:
    - a) w systemie dziennym w szkole ponadgimnazjalnej, z wyłączeniem zasadniczej szkoły zawodowej i trzyletniej szkoły specjalnej lub
    - b) w systemie dziennym w dotychczasowej szkole ponadpodstawowej, z wyłączeniem szkoły zasadniczej, lub
    - c) na uczelni - wyłącznie w trakcie stacjonarnych studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich
- pod warunkiem, że nie miała przerw w nauce, a w przypadku kontynuowania nauki na uczelni – podjęcie nauki nastąpiło w roku uzyskania świadectwa dojrzałości lub świadectwa maturalnego, przy czym nauka trwała nie dłużej niż do 26 roku życia.

2. Osobie fizycznej, o której mowa w ust. 1, pomoc przyznaje się, jeżeli od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy nie upłynęło więcej niż 12 miesięcy, a do dnia wydania decyzji o przyznaniu pomocy – więcej niż 18 miesięcy.

3. Za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej, o którym mowa w ust. 2, uznaje się:

- 1) dzień wejścia po raz pierwszy w posiadanie nieruchomości o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha;

- 2) w przypadku osób fizycznych, które nabyły gospodarstwo przed ukończeniem 18 roku życia – dzień ukończenia 18 roku życia;
- 3) w przypadku osób fizycznych, które nabyły gospodarstwo po ukończeniu 18 roku życia, a przed zakończeniem nauki w szkole, o której mowa w ust. 1 pkt 3 – dzień zakończenia lub zaprzestania nauki, jednakże najpóźniej dzień ukończenia 26 roku życia, pod warunkiem, że wnioskodawca nie miał przerw w nauce, a w przypadku kontynuowania nauki na uczelni – podjęcie nauki nastąpiło w roku uzyskania świadectwa dojrzałości lub świadectwa maturalnego;
- 4) w przypadku osób fizycznych, które nabyły gospodarstwo przed ukończeniem 18 roku życia i kontynuowały naukę w szkole, o której mowa w ust. 1 pkt 3 – dzień zakończenia lub zaprzestania nauki, jednakże najpóźniej dzień ukończenia 26 roku życia, pod warunkiem, że wnioskodawca nie miał przerw w nauce a w przypadku kontynuowania nauki na uczelni – podjęcie nauki nastąpiło w roku uzyskania świadectwa dojrzałości lub świadectwa maturalnego;
- 5) w przypadku osób fizycznych, które nabyły gospodarstwo przed rozpoczęciem służby wojskowej lub w trakcie jej odbywania – dzień zakończenia tej służby, pod warunkiem, że rozpoczęcie służby nastąpiło nie później niż 12 miesięcy od dnia określonego w pkt 1-3.

4. Jeżeli przed dniem rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej, o którym mowa w ust. 3, wnioskodawca dokonał co najmniej jednej z czynności, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 2-6, za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej uznaje się dzień dokonania najwcześniejszej z tych czynności. W przypadku osób fizycznych, o których mowa w ust. 3 pkt 3-5, które zostały ubezpieczone z mocy przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników jako rolnik i nie dokonały innej z czynności, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 2-6, dnia, od którego podlegają temu ubezpieczeniu nie uznaje się za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej.

5. W przypadku osób fizycznych, o których mowa w ust. 1, do stażu pracy w rolnictwie wlicza się również okres od określonego zgodnie z ust. 3 dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej.

6. Pomoc może być przyznana, jeżeli osobie fizycznej, o której mowa w ust. 1, nie przyznano pomocy w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego

„Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006” w zakresie działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom”.

7. W przypadku osób fizycznych, o których mowa w ust. 1, warunki określone w § 2 ust. 1:

- 1) pkt 1 lit. a tiret pierwsze i tiret trzecie - powinny być spełnione od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy, z tym że w przypadku osób, o których mowa w ust. 1 pkt 1, warunek określony w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret trzecie, powinien być spełniony w terminie 180 dni od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy,
  - 2) pkt 1 lit. a tiret drugie – powinien być spełniony w terminie 180 dni od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy,
  - 3) pkt 1 lit. a tiret czwarte – powinien być spełniony w terminie do dnia upływu 3 lat od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej
- oraz zachowane do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy.

§ 8. 1. Pomoc przyznaje się w wysokości 50 tysięcy złotych.

2. Pomoc przyznaje się danej osobie fizycznej tylko raz.

§ 9. 1. Prezes Agencji podaje do publicznej wiadomości, na stronie internetowej Agencji oraz co najmniej w jednym dzienniku o zasięgu krajowym i w jednym dzienniku o zasięgu regionalnym, informację o możliwości składania w danym roku wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętego Programem.

2. Wniosek o przyznanie pomocy można składać po upływie 14 dni od dnia podania do publicznej wiadomości na stronie internetowej Agencji informacji, o której mowa w ust. 1.

3. Prezes Agencji podaje do publicznej wiadomości, na stronie internetowej Agencji, nie rzadziej niż co 14 dni, informacje o zapotrzebowaniu na środki wynikające ze złożonych wniosków o przyznanie pomocy w ramach działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętego Programem, w danym województwie i roku realizacji Programu.

4. Termin składania wniosków o przyznanie pomocy w danym roku realizacji Programu upływa z końcem dnia roboczego następującego po dniu podania do publicznej wiadomości informacji określającej, że zapotrzebowanie, o którym mowa

w ust. 3, osiągnęło co najmniej 120% dostępnych środków w danym roku i województwie, lecz nie później niż 31 grudnia danego roku.

§ 10. Wniosek o przyznanie pomocy składa się osobiście lub przez upoważnioną osobę, listem poleconym lub pocztą kurierską do dyrektora oddziału regionalnego Agencji, właściwego ze względu na miejsce położenia gospodarstwa.

§ 11. 1. Wniosek o przyznanie pomocy zawiera w szczególności:

- 1) dane wnioskodawcy:
  - a) imię, nazwisko,
  - b) miejsce zamieszkania i adres,
  - c) numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (PESEL), o ile został nadany,
  - d) datę urodzenia,
  - e) stan cywilny wnioskodawcy;
- 2) dane małżonka wnioskodawcy, o których mowa w pkt 1 lit a-d oraz datę zawarcia związku małżeńskiego - w przypadku osób pozostających w związku małżeńskim;
- 3) numer identyfikacyjny wnioskodawcy, o którym mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, o ile został nadany wnioskodawcy lub jego współmałżonkowi;
- 4) informacje o kwalifikacjach zawodowych;
- 5) informacje o aktualnym rodzaju aktywności zawodowej;
- 6) informacje dotyczące gospodarstwa, w szczególności określenie jego powierzchni, sposobu nabycia i rodzaju produkcji rolnej.

2. Agencja udostępnia formularz wniosku o przyznanie pomocy, wzór biznesplanu, o którym mowa w § 12 pkt 2, oraz wzory oświadczeń, o których mowa w § 12 pkt 4 i 5, pkt 6 lit. a i pkt 7 lit. b i c oraz § 13 pkt 5, nie później niż w dniu podania do publicznej wiadomości informacji, o której mowa w § 9 ust. 1.

§ 12. Do wniosku o przyznanie pomocy dołącza się:

- 1) kopię dokumentu tożsamości – części dotyczącej danych osobowych;
- 2) biznesplan sporządzony zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Agencję;

- 3) kopię dokumentu potwierdzającego posiadanie wymaganych kwalifikacji zawodowych;
- 4) oświadczenie o sposobie uzupełnienia wykształcenia - w przypadku, o którym mowa w § 6 ust. 3, sporządzone zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Agencję;
- 5) oświadczenie, że wnioskodawca nie ma ustalonego prawa do renty przyznanej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy;
- 6) w przypadku wnioskodawcy, który nie prowadził działalności rolniczej:
  - a) oświadczenie o nieprowadzeniu działalności rolniczej, w szczególności w zakresie określonym w § 2 ust. 2, sporządzone zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Agencję,
  - b) zaświadczenie z właściwego oddziału Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego potwierdzające, że do dnia wydania zaświadczenia wnioskodawca nie był ubezpieczony na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników jako rolnik lub małżonek rolnika lub z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej,
  - c) zaświadczenie wydane przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego potwierdzające brak wpisu w ewidencji podatników podatku dochodowego od osób fizycznych z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 6;
- 7) w przypadku wnioskodawcy pozostającego w związku małżeńskim:
  - a) kopię dokumentu tożsamości małżonka – części dotyczącej danych osobowych;
  - b) oświadczenie małżonka wnioskodawcy, że do dnia złożenia przez wnioskodawcę wniosku o przyznanie pomocy nie prowadził działalności rolniczej w szczególności w zakresie określonym w § 2 ust. 2, sporządzone zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Agencję, oraz dotyczące małżonka dokumenty wymienione w pkt 6 lit. b i c, albo
  - c) oświadczenie małżonka wnioskodawcy, że prowadził działalność rolniczą, w szczególności w zakresie określonym w § 2 ust. 2, jednak nie dokonał żadnej z czynności, o których mowa w § 2 ust. 2, wcześniej niż 12 miesięcy przed dniem złożenia przez wnioskodawcę wniosku o przyznanie pomocy, sporządzone zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Agencję, oraz dotyczące małżonka dokumenty wymienione w § 13 pkt 1 - 3.

§ 13. Osoba, o której mowa w § 7 ust. 1, oprócz dokumentów wymienionych w § 12 pkt 1-5 i 7, dołącza do wniosku o przyznanie pomocy:

- 1) akt notarialny potwierdzający tytuł prawny do nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa; w przypadku osób, które nabyły gospodarstwo w drodze spadku, zamiast aktu notarialnego można dołączyć prawomocne orzeczenie sądu o dziale spadku lub prawomocne postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku, potwierdzające tytuł prawny do gospodarstwa;
- 2) zaświadczenie z właściwego oddziału Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o okresach podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników jako rolnik lub małżonek rolnika lub z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej bądź potwierdzające, że do dnia wydania zaświadczenia wnioskodawca nie był ubezpieczony na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników jako rolnik lub małżonek rolnika lub z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej;
- 3) zaświadczenie wydane przez naczelnika urzędu skarbowego o okresach podlegania opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych z tytułu prowadzenia działów specjalnych produkcji rolnej wymienionych w § 2 ust. 2 pkt 6, bądź potwierdzające brak wpisu w ewidencji podatników tego podatku;
- 4) dokumenty potwierdzające dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej, inne niż określone w pkt 1-3 oraz w § 12 pkt 1 i 3, w szczególności dokumenty potwierdzające dzień, o którym mowa w § 7 ust. 3 pkt 3-5;
- 5) oświadczenie dotyczące spełniania określonych odrębnymi przepisami wymagań w zakresie ochrony środowiska, higieny i warunków utrzymania zwierząt w gospodarstwie, sporządzone zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Agencję.

§ 14. 1. Wnioski o przyznanie pomocy rozpatruje się zgodnie z kolejnością ich złożenia.

2. W przypadku stwierdzenia, że wniosek o przyznanie pomocy nie spełnia wymogów formalnych, Agencja wzywa wnioskodawcę do usunięcia braków w terminie 21 dni od dnia otrzymania wezwania.

§ 15. 1. Pomoc przyznaje się w kolejności złożenia kompletnego i poprawnego wniosku o przyznanie pomocy.

2. Dyrektor oddziału regionalnego Agencji wydaje decyzję w sprawie przyznania pomocy, w terminie 90 dni od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

3. Decyzję o przyznaniu pomocy wydaje się z zastrzeżeniem dopełnienia przez beneficjenta, w terminie 180 dni od dnia doręczenia tej decyzji, następujących warunków:

- 1) nabycia gospodarstwa wskazanego w biznesplanie,
- 2) podjęcia samodzielnego prowadzenia gospodarstwa, o którym mowa w pkt 1,
- 3) ubezpieczenia na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników z mocy ustawy w pełnym zakresie jako rolnik,
- 4) uzyskania wpisu do ewidencji producentów, stanowiącej część krajowego systemu ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, jeżeli jego małżonek nie został dotychczas wpisany do tej ewidencji

- chyba że dany warunek był spełniony w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

4. Decyzja o przyznaniu pomocy zawiera pouczenie o konieczności spełnienia warunków, o których mowa w § 18 ust. 1, i przedłożenia dokumentów, o których mowa w § 19, oraz konieczności zwrotu pomocy w przypadku niespełnienia tych warunków lub nieprzedłożenia dokumentów.

5. W przypadku określenia, zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, limitu środków na dany rok realizacji Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 na działanie „Ułatwianie startu młodym rolnikom”, decyzje o przyznaniu pomocy wydaje się do osiągnięcia tego limitu.

§ 16. 1. Pomoc wypłaca się na wniosek o płatność, który składa się w terminie 180 dni od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy.

2. Do wniosku o płatność dołącza się dokumenty potwierdzające spełnienie warunków, z zastrzeżeniem których została wydana decyzja o przyznaniu pomocy – w przypadku, o którym mowa w § 15 ust. 3.

3. Dokumentami potwierdzającymi spełnienie warunków, z zastrzeżeniem których została wydana decyzja o przyznaniu pomocy, są:

- 1) akt notarialny potwierdzający tytuł prawny do nieruchomości rolnych wchodzących w skład gospodarstwa;
- 2) oświadczenie beneficjenta o podjęciu samodzielnego prowadzenia gospodarstwa, sporządzone zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Agencję;
- 3) zaświadczenie z właściwego oddziału Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o podleganiu ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie jako rolnik.

4. W przypadku osób fizycznych, o których mowa w § 7 ust. 1, które nabyły gospodarstwo w drodze spadku, a do wniosku o przyznanie pomocy dołączyły postanowienie sądu o stwierdzeniu nabycia spadku, dokumentem potwierdzającym tytuł prawny do gospodarstwa jest umowa zawarta pomiędzy spadkobiercami w formie aktu notarialnego lub prawomocne orzeczenie sądu o dziale spadku.

§ 17. 1. Wyплата pomocy następuje w terminie 60 dni od dnia złożenia wniosku o płatność, z tym że w przypadku gdy decyzja o przyznaniu pomocy została wydana z zastrzeżeniem dopełnienia warunków – od dnia złożenia wniosku o płatność wraz z wymaganymi dokumentami, o których mowa w § 16 ust. 3.

2. W przypadku niedopełnienia przez beneficjenta warunków, z zastrzeżeniem dopełnienia których została wydana decyzja o przyznaniu pomocy, dyrektor oddziału regionalnego Agencji, w drodze decyzji, stwierdza wygaśnięcie tej decyzji.

§ 18. 1. Beneficjent powinien:

- 1) samodzielnie prowadzić gospodarstwo, na które przyznano pomoc, do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy;
- 2) spełniać warunki, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 lit. a tiret pierwsze i tiret trzecie, do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy;
- 3) realizować do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy założenia biznesplanu, w szczególności:
  - a) prowadzić gospodarstwo zgodnie z określoną strukturą produkcji rolnej,

- b) wydatkować, w okresie 3 lat od dnia wypłaty pomocy, co najmniej 70% kwoty pomocy na inwestycje określone w biznesplanie,
  - c) osiągnąć nadwyżkę bezpośrednią z działalności rolniczej prowadzonej w gospodarstwie równą co najmniej 4 ESU (Europejska Jednostka Wielkości Ekonomicznej) i nie mniejszą niż wartość nadwyżki bezpośredniej w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy;
- 4) spełnić określone w odrębnych przepisach wymagania w zakresie ochrony środowiska, higieny i warunków utrzymania zwierząt do dnia upływu 3 lat od dnia rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej oraz spełniać te wymagania do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy;
  - 5) podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie jako rolnik co najmniej do dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pomocy;
  - 6) uzupełnić wykształcenie w okresie 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy - w przypadku, o którym mowa w § 6 ust. 3;
  - 7) umożliwić przeprowadzenie przez uprawnione podmioty kontroli na miejscu lub kontroli dokumentów;
  - 8) przechowywać dokumenty związane z przyznaną pomocą do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pomocy.
2. Wydatki na inwestycje, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lit. b, mogą obejmować:
- 1) koszty określone jako koszty kwalifikowalne w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” objętego Programem;
  - 2) zakup gruntów rolnych, które przez okres 5 lat od dnia wypłaty pomocy beneficjent będzie wykorzystywał do działalności rolniczej w gospodarstwie;
  - 3) zakup zwierząt hodowlanych stanowiących stado podstawowe - związany z rozpoczęciem produkcji zwierzęcej w gospodarstwie lub postępowaniem genetycznym w zakresie prowadzonej produkcji.

3. Jeżeli inwestycje, o których mowa w ust. 2, podlegały współfinansowaniu z innych środków publicznych, w szczególności w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” objętego Programem, do kwoty wydatkowanej przez beneficjenta nie wlicza się kwoty pomocy udzielonej z tych środków.

4. Za wydatki na inwestycje, o których mowa w ust. 2, nie uznaje się wydatków poniesionych przed dniem złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

Sformatowano: Wcięcie: Z lewej: 0,63 cm, Pierwszy wiersz: 0 cm, Numerowanie + Poziom: 2 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 3 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 0,63 cm + Tabulator po: 1,27 cm + Wcięcie: 1,27 cm

5. Zakupy w ramach inwestycji, o których mowa w ust. 2, nie mogą być dokonane na podstawie umowy zawartej między beneficjentem a małżonkiem, wstępnym lub zstępnym beneficjenta ani wstępnym lub zstępnym małżonka beneficjenta.

§ 19. Beneficjent powinien przedłożyć w Agencji:

- 1) zaświadczenie z właściwego oddziału Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego o okresach podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy i w pełnym zakresie jako rolnik – w terminie 60 dni od dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pomocy;
- 2) potwierdzone za zgodność z oryginałem przez pracownika Agencji lub notariusza kopie faktur, dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej lub innych dokumentów potwierdzających poniesienie wydatków co najmniej 70% kwoty pomocy na inwestycje zgodne z założeniami biznesplanu – po zrealizowaniu każdej z inwestycji i nie później niż w terminie do dnia 31 stycznia roku następującego po roku, w którym ta inwestycja została zrealizowana, jednak nie później niż do dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pomocy;
- 3) oświadczenie, że zakupy w ramach inwestycji zrealizowanych zgodnie z założeniami biznesplanu, nie zostały dokonane na podstawie umowy zawartej między beneficjentem a małżonkiem, wstępnym lub zstępnym beneficjenta ani wstępnym lub zstępnym małżonka beneficjenta – w terminie określonym w pkt 2;
- 4) sprawozdanie z realizacji biznesplanu sporządzone zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Agencję – w terminie 60 dni od dnia upływu 3 lat od dnia wypłaty pomocy;
- 5) ankietę monitorującą sporządzoną zgodnie ze wzorem udostępnionym przez Agencję, zawierającą informacje niezbędne dla celów monitorowania i oceny Programu - na żądanie Agencji;
- 6) dokument potwierdzający uzupełnienie wykształcenia, w terminie 60 dni od dnia upływu 3 lat od dnia wydania decyzji o przyznaniu pomocy - w przypadku, o którym mowa w § 6 ust. 3.

§ 20. 1. Pomoc podlega zwrotowi w całości lub części, jeżeli beneficjent nie spełni warunków, o których mowa w § 18 ust. 1, lub nie przedłoży w Agencji dokumentów, o których mowa w § 19.

2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, dyrektor oddziału regionalnego Agencji wydaje decyzję w sprawie zwrotu całości lub części pomocy.

3. W przypadku niespełnienia warunku, o którym mowa w § 18 ust. 1:

- 1) pkt 1, 3, 5, 6, 7 lub 8 – zwrotowi podlega 100% kwoty pomocy;
- 2) pkt 2 lub 4 - zwrotowi podlega 25% kwoty pomocy.

4. W przypadku nieprzedłożenia w terminie dokumentu, o którym mowa § 19:

- 1) pkt 1, 2, 3 lub 6 - zwrotowi podlega 25% kwoty pomocy;
- 2) pkt 4 - zwrotowi podlega 10% kwoty pomocy;
- 3) pkt 5 - zwrotowi podlega 5 % kwoty pomocy.

Sformatowano:
Numerowanie + Poziom: 1 +
Styl numeracji: 1, 2, 3, ... +
Rozpocznij od: 1 +
Wyrównanie: Na lewo +
Wyrównanie: 0,63 cm +
Tabulator po: 1,88 cm +
Wcięcie: 1,88 cm, Tabulatory:

§ 21. 1. Beneficjent może wystąpić do dyrektora oddziału regionalnego Agencji z wnioskiem o wyrażenie zgody na zmianę założeń biznesplanu, w tym wydłużenie okresu jego realizacji, jeżeli spełni warunki określone w § 2 ust. 1 pkt 3 lit. b i c.

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się zmieniony biznesplan wraz z uzasadnieniem przyczyn planowanych zmian.

3. Wyrażenie zgody, o której mowa w ust.1, następuje w drodze decyzji.

4. Zmiany polegające na zwiększeniu lub zmniejszeniu skali produkcji jednego gatunku roślin, mierzonej powierzchnią uprawy lub gatunku zwierząt, mierzonej liczbą zwierząt, o nie więcej niż 30%, nie wymagają zgody Agencji. W przypadku zmian dotyczących powierzchni upraw zbóż, roślin strączkowych lub roślin motylkowych drobnonasiennych zmiany powierzchni upraw określa się w odniesieniu do całej grupy.

Sformatowano: Wcięcie: Z
lewej: 0,63 cm, Wysunięcie:
0,63 cm, Numerowanie +
Poziom: 1 + Styl numeracji: 1,
2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 +
Wyrównanie: Na lewo +
Wyrównanie: 0,63 cm +
Tabulator po: 1,88 cm +
Wcięcie: 1,88 cm, Tabulatory:
Nie w 1,88 cm

§ 22. Innymi, niż wymienione w przepisach rozporządzenia nr 1974/2006 kategoriami siły wyższej lub wyjątkowymi okolicznościami, w przypadku wystąpienia których zwrot pomocy nie jest wymagany, są:

- 1) wywłaszczenie części nieruchomości, jeżeli takiego wywłaszczenia nie można było przewidzieć w dniu zawarcia umowy,
- 2) katastrofa naturalna powodująca trwale uszkodzenie nieruchomości lub obiektów,

- 3) wypadek lub awaria skutkująca zniszczeniem budynków, budowli lub innego mienia,
  - 4) wystąpienie organizmów kwarantannowych roślin,
  - 5) rozwiązanie umowy dzierżawy z przyczyn niezależnych od beneficjenta
- uniemożliwiające dalsze prowadzenie gospodarstwa zgodnie z założeniami biznesplanu.

§ 23. W działaniu „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętym Programem nie dopuszcza się:

- 1) wstąpienia do toczącego się postępowania na miejsce wnioskodawcy przez następcę prawnego wnioskodawcy albo nabywcę gospodarstwa lub jego części ani przejmującego posiadanie gospodarstwa lub jego części;
- 2) przyznania pomocy następcy prawnemu beneficjenta albo nabywcy gospodarstwa lub jego części ani przejmującemu posiadanie gospodarstwa lub jego części.

§ 24. Średnią powierzchnię gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w poszczególnych województwach oraz średnią powierzchnię gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym w kraju za rok 2006 przyjmuje się na podstawie informacji ogłoszonych przez Prezesa Agencji na podstawie art. 56 ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach do gruntów rolnych i płatności cukrowej.

§ 25. 1. W 2007 r. o przyznanie pomocy mogą ubiegać się osoby fizyczne, które nabyły gospodarstwo zgodnie z warunkami określonymi w § 7 ust. 1, nawet jeżeli nabycie to nastąpiło przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, z tym że pomoc przyznaje się, jeżeli są spełnione pozostałe warunki jej przyznania.

2. W 2007 r. o przyznanie pomocy mogą się ubiegać również osoby fizyczne, które nabyły gospodarstwo, nawet jeżeli nabycie to nastąpiło przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, oraz rozpoczęły prowadzenie działalności rolniczej nie wcześniej niż w okresie 12 miesięcy do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy, jeżeli są spełnione pozostałe warunki jej przyznania, z tym że do tych osób stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące przyznawania pomocy osobom fizycznym, o których mowa w § 7 ust. 1.

3. Otrzymane przez Agencję w 2007 r. wnioski osób fizycznych innych niż wymienione w ust. 1 i 2 uważa się za niezłożone.

§ 26. W przypadku wniosków o przyznanie pomocy złożonych w 2007 r. decyzje w sprawie przyznania pomocy są wydawane w terminie 120 dni od dnia złożenia wniosku.

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz.U. Nr 131, poz. 915 oraz z 2007 r. Nr 38, poz. 244).

**Szczegółowy wykaz kierunków studiów, zawodów i specjalności oraz tytułów
kwalifikacyjnych w zakresie rolnictwa**

1. Kierunki studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, których ukończenie uznaje się za posiadanie wykształcenia wyższego rolniczego:

- 1) rolnictwo;
- 2) ogrodnictwo;
- 3) weterynaria;
- 4) technika rolnicza i leśna;
- 5) zootechnika;
- 6) architektura krajobrazu.

2. W przypadku ukończenia studiów na kierunku innym niż wymieniony w ust. 1, za kierunek, którego ukończenie uznaje się za posiadanie wykształcenia wyższego rolniczego uznaje się kierunki studiów, na których w zakres kształcenia wchodziły przedmioty dotyczące technologii produkcji roślinnej, zwierzęcej lub melioracji wodnych w wymiarze co najmniej 120 godzin.

3. Zawody i specjalności, których posiadanie uznaje się za wykształcenie średnie rolnicze:

- 1) _____ technik rolnik;
- 2) _____ technik ogrodnik;
- 3) _____ technik architektury krajobrazu;
- 4) _____ technik hodowca o specjalności:
  - a) hodowla drobiu,
  - b) hodowla zwierząt;
- 5) _____ technik hodowca koni;
- 6) _____ technik pszczelarz;

Sformatowano:
Numerowanie + Poziom: 1 +
Styl numeracji: 1, 2, 3, ... +
Rozpocznij od: 1 +
Wyrównanie: Na lewo +
Tabulator po: 1,56 cm +
Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory:
1,27 cm, Tabulator listy + Nie

Sformatowano:
Numerowanie + Poziom: 1 +
Styl numeracji: 1, 2, 3, ... +
Rozpocznij od: 1 +
Wyrównanie: Na lewo +
Tabulator po: 1,56 cm +
Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory:
1,27 cm, Tabulator listy + Nie

7)   technik rybactwa śródlądowego, w przypadku gdy w gospodarstwie prowadzi się chów lub hodowlę ryb;

8)   technik weterynarii, w przypadku gdy w gospodarstwie prowadzi się chów lub hodowlę zwierząt;

9)   technik ekonomista o specjalności:

a) ekonomika i rachunkowość przedsiębiorstw rolniczych,

b) rachunkowość i rynek rolny;

10)   technik towaroznawca o specjalności surowce rolne;

11)   technik agrobiznesu;

12)   technik mechanizacji rolnictwa;

13)   technik melioracji wodnych;

14)   technik inżynierii środowiska i melioracji.

4. Zawody i specjalności, których posiadanie uznaje się za wykształcenie zasadnicze zawodowe rolnicze:

1)   rolnik;

2)   ogrodnik;

3)   pszczelarz;

4)   mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych;

5)   rybak śródlądowy, w przypadku gdy w gospodarstwie prowadzi się chów lub hodowlę ryb.

5. Za studia podyplomowe w zakresie związanym z rolnictwem uznaje się studia, których program obejmuje co najmniej jedno z następujących zagadnień:

- 1) ekonomika rolnictwa;
- 2) organizacja lub technologia produkcji rolniczej;
- 3) marketing artykułów rolnych;
- 4) rachunkowość rolnicza;
- 5) agrobiznes.

6. Tytuły kwalifikacyjne, tytuły zawodowe i tytuły zawodowe mistrza w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej:

1)   rolnik:

a) wykwalifikowany rolnik,

b) mistrz rolnik;

2)   rolnik upraw polowych:

Sformatowano: Wcięcie: Pierwszy wiersz: 1,11 cm, Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 0,5 cm + Tabulator po: 0,8 cm + Wcięcie: 0,8 cm

Sformatowano: Wcięcie: Z lewej: 1,9 cm, Pierwszy wiersz: 0 cm, Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 0,5 cm + Tabulator po: 0,8 cm + Wcięcie: 0,8 cm

Sformatowano: Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory: 1,27 cm, Tabulator listy + Nie

Sformatowano: Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory: 1,27 cm, Tabulator listy

Sformatowano: Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory:

Sformatowano: Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory:

- a) wykwalifikowany rolnik upraw polowych,
b) mistrz – rolnik upraw polowych;
- 3) rolnik łąkarz:
a) wykwalifikowany rolnik łąkarz,
b) mistrz – rolnik łąkarz;
- 4) rolnik chmielarz:
a) wykwalifikowany rolnik chmielarz,
b) mistrz – rolnik chmielarz;
- 5) rolnik hodowca bydła:
a) wykwalifikowany rolnik hodowca bydła,
b) mistrz – rolnik hodowca bydła;
- 6) rolnik hodowca trzody chlewnej:
a) wykwalifikowany rolnik hodowca trzody chlewnej,
b) mistrz – rolnik hodowca trzody chlewnej;
- 7) rolnik hodowca owiec:
a) wykwalifikowany rolnik hodowca owiec,
b) mistrz – rolnik hodowca owiec;
- 8) rolnik hodowca koni:
a) wykwalifikowany rolnik hodowca koni,
b) mistrz – rolnik hodowca koni;
- 9) hodowca drobiu:
a) wykwalifikowany hodowca drobiu,
b) mistrz – hodowca drobiu;
- 10) hodowca zwierząt futerkowych:
a) wykwalifikowany hodowca zwierząt futerkowych,
b) mistrz – hodowca zwierząt futerkowych;
- 11) pszczelarz:
a) wykwalifikowany pszczelarz,
b) mistrz pszczelarz;
- 12) ogrodnik:
a) wykwalifikowany ogrodnik,
b) mistrz ogrodnik;
- 13) ogrodnik sadownik:
a) wykwalifikowany ogrodnik sadownik,

Sformatowano: Wcięcie: Z lewej: 1,9 cm, Pierwszy wiersz: 0 cm, Numerowanie + Poziom: 4 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Tabulator po: 4,74 cm + Wcięcie: 4,74 cm, Tabulatory: Nie w 4,74 cm
Sformatowano: Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory:
Sformatowano: Wcięcie: Pierwszy wiersz: 1,31 cm, Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 0,3 cm + Tabulator po: 0,6 cm + Wcięcie: 0,6 cm
Sformatowano: Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory:
Sformatowano ... [1]
Sformatowano ... [2]
Sformatowano ... [3]
Sformatowano ... [4]
Sformatowano ... [5]
Sformatowano ... [6]
Sformatowano ... [7]
Sformatowano ... [8]
Sformatowano ... [9]
Sformatowano ... [10]
Sformatowano ... [11]
Sformatowano ... [12]
Sformatowano ... [13]
Sformatowano ... [14]
Sformatowano ... [15]
Sformatowano ... [16]
Sformatowano ... [17]
Sformatowano ... [18]
Sformatowano ... [19]
Sformatowano ... [20]

- b) mistrz – ogrodnik sadownik;
- 14) ogrodnik szkółkarz:
 a) wykwalifikowany ogrodnik szkółkarz,
 b) mistrz – ogrodnik szkółkarz;
- 15) ogrodnik warzywnik:
 a) wykwalifikowany ogrodnik warzywnik,
 b) mistrz – ogrodnik warzywnik;
- 16) ogrodnik upraw kwaciarskich:
 a) wykwalifikowany ogrodnik upraw kwaciarskich,
 b) mistrz – ogrodnik upraw kwaciarskich;
- 17) ogrodnik pieczarkarz:
 a) wykwalifikowany ogrodnik pieczarkarz,
 b) mistrz – ogrodnik pieczarkarz;
- 18) traktorzysta – wykwalifikowany traktorzysta;
- 19) traktorzysta kombajnista – wykwalifikowany traktorzysta kombajnista;
- 20) rolnik obsługi maszyn rolniczych – mistrz rolnik obsługi maszyn rolniczych;
- 21) mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych:
 a) wykwalifikowany mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych,
 b) mistrz – mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych;
- 22) rybak stawowy, w przypadku gdy w gospodarstwie prowadzi się chów lub hodowlę ryb:
 a) wykwalifikowany rybak stawowy,
 b) mistrz – rybak stawowy;
- 23) rybak jeziorowy, w przypadku gdy w gospodarstwie prowadzi się chów lub hodowlę ryb:
 a) wykwalifikowany rybak jeziorowy,
 b) mistrz – rybak jeziorowy;
- 24) rybak rzeczny, w przypadku gdy w gospodarstwie prowadzi się chów lub hodowlę ryb:
 a) wykwalifikowany rybak rzeczny,
 b) mistrz – rybak rzeczny;
- 25) rybak śródlądowy, w przypadku gdy w gospodarstwie prowadzi się chów lub hodowlę ryb.

Sformatowano:
 Numerowanie + Poziom: 1 +
 Styl numeracji: 1, 2, 3, ... +
 Rozpocznij od: 1 +
 Wyrównanie: Na lewo +
 Wyrównanie: 1,26 cm +
 Tabulator po: 1,56 cm +
 Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory:

Sformatowano: Wcięcie: Z
 lewej: 1,9 cm, Pierwszy
 wiersz: 0 cm, Numerowanie +
 Poziom: 3 + Styl numeracji: a,
 b, c, ... + Rozpocznij od: 1 +
 Wyrównanie: Na lewo +
 Wyrównanie: 3,17 cm +
 Tabulator po: 3,47 cm +
 Wcięcie: 3,47 cm, Tabulatory:
 2,54 cm, Tabulator listy + Nie
 w 3,47 cm + 5,19 cm

Sformatowano:
 Numerowanie + Poziom: 1 +
 Styl numeracji: 1, 2, 3, ... +
 Rozpocznij od: 1 +
 Wyrównanie: Na lewo +
 Wyrównanie: 1,26 cm +
 Tabulator po: 1,56 cm +
 Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory:

Sformatowano: Wcięcie:
 Pierwszy wiersz: 1,31 cm,
 Numerowanie + Poziom: 1 +
 Styl numeracji: a, b, c, ... +
 Rozpocznij od: 1 +
 Wyrównanie: Na lewo +
 Wyrównanie: 0,3 cm +
 Tabulator po: 0,6 cm +
 Wcięcie: 0,6 cm

Sformatowano:
 Numerowanie + Poziom: 1 +
 Styl numeracji: 1, 2, 3, ... +
 Rozpocznij od: 1 +
 Wyrównanie: Na lewo +
 Wyrównanie: 1,26 cm +
 Tabulator po: 1,56 cm +
 Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory:

Sformatowano ... [21]

Sformatowano ... [22]

Sformatowano ... [23]

Sformatowano ... [24]

Sformatowano ... [25]

Sformatowano ... [26]

Sformatowano ... [27]

Sformatowano ... [28]

Sformatowano ... [29]

Sformatowano ... [30]

Sformatowano ... [31]

Sformatowano ... [32]

7. Inne formy wykształcenia rolniczego równoważne z uzyskaniem tytułów kwalifikacyjnych, o których mowa w ust. 6:

- 1) ukończenie zespołu przysposobienia rolniczego;
- 2) ukończenie szkoły przysposobienia rolniczego.

Sformatowano: Wcięcie: Z lewej: 1,26 cm, Wysunięcie: 0,3 cm, Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm

UZASADNIENIE

Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy w ramach działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 stanowi wykonanie upoważnienia zawartego art. 29 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (Dz. U. Nr 64, poz. 427).

Rozporządzenie określa szczegółowe warunki i tryb przyznawania, wypłaty oraz zwracania pomocy finansowej w ramach działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom”, objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007-2013, w tym tryb składania wniosków o przyznanie pomocy oraz wniosków o płatność, szczegółowe wymagania, jakim powinny odpowiadać wnioski o przyznanie pomocy oraz wnioski o płatność, a także kategorie siły wyższej i wyjątkowe okoliczności, w przypadku wystąpienia których nie jest wymagany zwrot pomocy.

Rozporządzenie ma na celu wprowadzenie do systemu prawnego podstawowych warunków funkcjonowania działania „Ułatwienie startu młodym rolnikom” objętego Planem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013, istotnych z punktu widzenia potencjalnych beneficjentów i beneficjentów.

Działanie „Ułatwienie startu młodym rolnikom” było realizowane w ramach SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 -2006”. Obecnie wsparcie dla młodych rolników będzie kontynuowane na zmienionych warunkach wynikających z aktualnie obowiązujących przepisów prawa wspólnotowego tj. rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277/1 z 21.10.2005, str. 1, z późn. zm.) oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 368 z 23.12.2006, str. 15, z późn. zm.), a także z doświadczeń płynących z przebiegu wdrażania tej formy pomocy w latach ubiegłych. Zmiany polegają przede wszystkim na ścisłym powiązaniu udzielenia pomocy z realizacją planu rozwoju

gospodarstwa i przeznaczeniu środków wyłącznie dla gospodarstw o powierzchni nie mniejszej niż średnia w danym województwie i nie mniejszej niż średnia krajowa. Jednocześnie, ze względu na doświadczenia wynikające z realizacji SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004 -2006” związane z realizacją w praktyce przepisu prawa WE wyznaczającego maksymalny okres, jaki może upłynąć pomiędzy rozpoczęciem prowadzenia działalności rolniczej a przyznaniem pomocy, wprowadzono nowy tryb ubiegania się o pomoc. Zgodnie z rozporządzeniem o premię będą mogły ubiegać się osoby, które dopiero planują przejęcie gospodarstwa, tj. nie prowadziły i nie prowadzą działalności rolniczej (w szczególności nie były właścicielami lub posiadaczami nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha, nie prowadziły działów specjalnych produkcji rolnej, nie były ubezpieczone w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w charakterze innym niż domownicy, nie występowały o wsparcie w związku z prowadzeniem gospodarstwa). Przejęcie gospodarstwa będzie mogło nastąpić dopiero po wydaniu przez dyrektora oddziału regionalnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa decyzji o przyznaniu pomocy, z zastrzeżeniem dopełnienia określonych warunków, tzn. uzyskania tytułu prawnego do gospodarstwa w formie aktu notarialnego, uzyskania statusu osoby ubezpieczonej w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z mocy ustawy i w pełnym zakresie oraz samodzielnego rozpoczęcia prowadzenia gospodarstwa.

O pomoc będą mogły także występować osoby, które rozpoczęły prowadzenie działalności rolniczej w gospodarstwie nabytym w drodze spadku lub darowizny w trakcie nauki bądź przed ukończeniem 18 roku życia. Wyjątkowo w pierwszym roku wdrażania Programu (2007 r.) o przyznanie pomocy będą mogły ubiegać się także osoby, które weszły w posiadanie gospodarstwa w inny sposób. Znaczące rozszerzenie, w ramach pierwszego naboru wniosków, definicji beneficjenta działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” wynika z konieczności objęcia pomocą osób, które przejęły gospodarstwa przed uruchomieniem Programu, pod warunkiem zachowania 18-miesięcznego okresu pomiędzy dniem rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej a dniem wydania decyzji o przyznaniu pomocy. Ze względu na duże spodziewane zainteresowanie uzyskaniem premii dla młodych rolników przez osoby, które już przejęły gospodarstwa, osoby planujące rozpoczęcie prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie będą mogły występować o pomoc od drugiego roku wdrażania Programu (od drugiego naboru wniosków, czyli od roku 2008).

Okres prowadzenia działalności rolniczej będzie liczony od dnia wejścia w posiadanie nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha. Jednak w przypadku, gdy wejście w posiadanie nieruchomości rolnej nastąpiło przed uzyskaniem pełnoletności, w trakcie nauki bądź przed lub w trakcie odbywania służby wojskowej, za dzień rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej uznaje się dzień ukończenia 18 roku życia, ukończenia szkoły lub służby wojskowej. Natomiast w przypadku, gdy przed dniem rozpoczęcia prowadzenia działalności rolniczej określonym w ww. sposób dokonano czynności świadczącej o podjęciu prowadzenia działalności rolniczej, za dzień, od którego liczony jest okres 18 miesięcy, uznaje się dzień dokonania najwcześniejszej z tych czynności (wystąpienie o płatności bezpośrednio lub płatności do gruntów rolnych, wsparcie udzielane w ramach dostępnych instrumentów pomocy dla rolnictwa, rejestracja zwierząt gospodarskich, ubezpieczenie w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, rejestracja działów specjalnych produkcji rolnej).

Ponadto, ze względu na trudności w zdefiniowaniu, na gruncie prawa polskiego, osób po raz pierwszy rozpoczynających prowadzenie działalności rolniczej, wprowadzono dwa pojęcia umożliwiające identyfikację potencjalnych beneficjentów działania. Na potrzeby weryfikacji wnioskodawców pod kątem ich zaangażowania w rolnictwo wprowadzono pojęcie działalności rolniczej, rozumianej szeroko i definiowanej poprzez jej przejawy (wejście w posiadanie nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych co najmniej 1 ha, ubezpieczenie w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, rejestracja zwierząt gospodarskich lub działów specjalnych produkcji rolnej, wystąpienie o środki finansowe dla rolników). Natomiast przedmiotem pomocy jest gospodarstwo w rozumieniu kodeksu cywilnego, ujęte w biznesplanie i spełniające warunki w zakresie minimalnej powierzchni oraz tytułu posiadania. Na potrzeby tego działania przyjęto, że o ile o rozpoczęciu prowadzenia działalności rolniczej świadczy wejście w posiadanie nieruchomości rolnej o powierzchni np. 2 ha, o tyle pomoc może być przyznana, jeżeli najpóźniej w dniu złożenia wniosku o przyznanie pomocy powierzchnia gospodarstwa zostanie uzupełniona do wymaganej wielkości.

Przyjęte rozwiązania sprzyjają racjonalizacji wykorzystania środków Programu.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym projekt rozporządzenia nie podlegał notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Od dnia udostępnienia projektu w Biuletynie Informacji Publicznej żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem rozporządzenia stosownie do art. 7 ww. ustawy.

Rozporządzenie znajduje się w Programie prac legislacyjnych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia. Nie stoją temu na przeszkodzie zasady demokratycznego państwa prawnego. Rozwiązanie to jest korzystne dla rolników, którzy w ramach działania otrzymują pomoc finansową. W szczególności jest to niezwykle istotne w przypadku osób fizycznych, które już rozpoczęły prowadzenie działalności rolniczej i posiadają gospodarstwa, ze względu na wymagany przepisami unijnymi oraz przepisami rozporządzenia okres 12 miesięcy, który nie może upłynąć od dnia rozpoczęcia tej działalności do dnia złożenia wniosku i okres 18 miesięcy, który nie może upłynąć do dnia wydania decyzji o przyznaniu pomocy.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Rozporządzenie dotyczy potencjalnych beneficjentów i beneficjentów działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom”, którymi mogą być osoby fizyczne, które nie ukończyły 40 roku życia, są obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej i posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe albo uzupełnią swoje wykształcenie w okresie 3 lat od dnia doręczenia decyzji o przyznaniu pomocy.

2. Wpływ rozporządzenia na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Przyjęcie rozporządzenia nie spowoduje zwiększenia wydatków budżetu państwa, związanych z koniecznością współfinansowania tego działania przez budżet krajowy w wysokości 25% środków finansowych. Zapotrzebowanie na środki finansowe na współfinansowanie tego działania w ramach PROW na lata 2007-2013 z budżetu krajowego zostało przewidziane w ustawie budżetowej. Środki finansowe przeznaczone na realizację działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” wynoszą 420 mln euro, z czego 75% (315 mln euro) będzie pochodzić z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Szacuje się, że w okresie 2007 – 2013 premię dla młodych rolników uzyska ok. 33 600 beneficjentów.

Ponadto wydatki z budżetu państwa będą związane z finansowaniem kosztów obsługi wniosków oraz prowadzenia działań kontroli na miejscu. Wydatki te zostaną pokryte z planu finansowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na kolejne lata.

3. Wpływ rozporządzenia na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia będzie miało pozytywny wpływ na rynek pracy w związku z tworzeniem nowych miejsc pracy przez samozatrudnienie młodych rolników rozpoczynających działalność rolniczą.

4. Wpływ rozporządzenia na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie rozporządzenia będzie miało pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki, zachęcając do prowadzenia działalności rolniczej osoby młode, aktywne, o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych. Będzie to sprzyjać pożądanym zmianom strukturalnym w rolnictwie i prowadzić do wzrostu konkurencyjności sektora rolnego, w szczególności dzięki realizacji biznesplanów, a wraz z nimi zamierzeń inwestycyjnych służących modernizacji przejmowanych gospodarstw.

5. Wpływ rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie rozporządzenia będzie miało wpływ na rozwój obszarów wiejskich na terenie całego kraju.

6. Konsultacje społeczne

Projekt rozporządzenia został przesłany do zaopiniowania do Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Projekt rozporządzenia został również wysłany do:

- 1) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych;
- 2) Sekretariatu Rolnictwa Komisji Krajowej NSZ „Solidarność”;
- 3) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Rolników Indywidualnych „Solidarność”;
- 4) Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”;
- 5) Krajowego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych;
- 6) Federacji Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych;
- 7) Związku Zawodowego Centrum Narodowe Młodych Rolników;
- 8) Federacji Związków Producentów Rolnych;
- 9) Krajowej Rady Izb Rolniczych;
- 10) Krajowej Izby Gospodarczej, Komitetu Rolnictwa i Obrotu Rolnego;
- 11) Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna”;
- 12) Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich;
- 13) Krajowej Rady Spółdzielczej;
- 14) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych.

Najważniejszym postulatem zgłaszanym do projektu rozporządzenia w ramach konsultacji społecznych był wniosek o uwzględnienie wśród beneficjentów działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” osób, które przejęły gospodarstwa po zakończeniu przyjmowania wniosków w zakresie działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006”, a przed uruchomieniem wdrażania działania „Ułatwianie startu młodym rolnikom” objętego PROW 2007-2013. W wyniku tych uwag, rozporządzenie zostało uzupełnione o dodatkową kategorię beneficjentów.

Ponadto, pytania i wątpliwości zgłaszane do projektu rozporządzenia w toku konsultacji społecznych sugerowały, że niektóre przepisy rozporządzenia mogą sprawiać wrażenie niezrozumiałych i nieczytelnych. Dlatego, w wyniku zgłoszenia ww. wątpliwości, konstrukcja projektowanego rozporządzenia została uproszczona, a poszczególne przepisy doprecyzowane.

Opracowano w Departamencie
Rozwoju Obszarów Wiejskich:

Akceptował:

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym:

Strona 22: [1] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Wcięcie: Z lewej: 1,9 cm, Pierwszy wiersz: 0 cm, Numerowanie + Poziom: 3 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 3,17 cm + Tabulator po: 3,47 cm + Wcięcie: 3,47 cm, Tabulatory: 1,9 cm, Tabulator listy + Ni</i>		
Strona 22: [2] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory: 1,27 cm, Tabulator listy</i>		
Strona 22: [3] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Wcięcie: Pierwszy wiersz: 1,31 cm, Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 0,3 cm + Tabulator po: 0,6 cm + Wcięcie: 0,6 cm</i>		
Strona 22: [4] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Wcięcie: Z lewej: 1,9 cm, Pierwszy wiersz: 0 cm, Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 0,3 cm + Tabulator po: 0,6 cm + Wcięcie: 0,6 cm</i>		
Strona 22: [5] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory: 1,27 cm, Tabulator listy</i>		
Strona 22: [6] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory: 1,27 cm, Tabulator listy</i>		
Strona 22: [7] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Wcięcie: Z lewej: 1,9 cm, Pierwszy wiersz: 0 cm, Numerowanie + Poziom: 3 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 3,17 cm + Tabulator po: 3,47 cm + Wcięcie: 3,47 cm, Tabulatory: Nie w 3,47 cm</i>		
Strona 22: [8] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory: 1,27 cm, Tabulator listy</i>		
Strona 22: [9] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Wcięcie: Pierwszy wiersz: 1,31 cm, Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 0,3 cm + Tabulator po: 0,6 cm + Wcięcie: 0,6 cm</i>		
Strona 22: [10] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Wcięcie: Z lewej: 1,59 cm, Pierwszy wiersz: 0,32 cm, Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 0,3 cm + Tabulator po: 0,6 cm + Wcięcie: 0,6 cm</i>		
Strona 22: [11] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory: 1,27 cm, Tabulator listy</i>		
Strona 22: [12] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Wcięcie: Z lewej: 1,9 cm, Pierwszy wiersz: 0 cm, Numerowanie + Poziom: 3 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 3,17 cm + Tabulator po: 3,47 cm + Wcięcie: 3,47 cm, Tabulatory: 1,9 cm, Tabulator listy + Ni</i>		

Strona 22: [13] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory: 1,27 cm, Tabulator listy		
Strona 22: [14] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
Wcięcie: Pierwszy wiersz: 1,31 cm, Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 0,3 cm + Tabulator po: 0,6 cm + Wcięcie: 0,6 cm		
Strona 22: [15] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory: 1,27 cm, Tabulator listy		
Strona 22: [16] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
Wcięcie: Z lewej: 1,9 cm, Pierwszy wiersz: 0 cm, Numerowanie + Poziom: 3 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 3,17 cm + Tabulator po: 3,47 cm + Wcięcie: 3,47 cm, Tabulatory: 1,9 cm, Tabulator listy + Ni		
Strona 22: [17] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory: 1,27 cm, Tabulator listy		
Strona 22: [18] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
Wcięcie: Z lewej: 1,92 cm, Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 3,17 cm + Tabulator po: 3,47 cm + Wcięcie: 3,47 cm, Tabulatory: Nie w 3,47 cm		
Strona 22: [19] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory: 1,27 cm, Tabulator listy		
Strona 22: [20] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
Wcięcie: Pierwszy wiersz: 1,31 cm, Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 0,3 cm + Tabulator po: 0,6 cm + Wcięcie: 0,6 cm		
Strona 23: [21] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
Wcięcie: Z lewej: 1,9 cm, Pierwszy wiersz: 0 cm, Numerowanie + Poziom: 3 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 3,17 cm + Tabulator po: 3,47 cm + Wcięcie: 3,47 cm, Tabulatory: 1,9 cm, Tabulator listy + Ni		
Strona 23: [22] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory: 1,27 cm, Tabulator listy		
Strona 23: [23] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
Wcięcie: Pierwszy wiersz: 1,31 cm, Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 0,3 cm + Tabulator po: 0,6 cm + Wcięcie: 0,6 cm		
Strona 23: [24] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory: 1,27 cm, Tabulator listy		

Strona 23: [25] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Wcięcie: Z lewej: 1,9 cm, Pierwszy wiersz: 0 cm, Numerowanie + Poziom: 3 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 3,17 cm + Tabulator po: 3,47 cm + Wcięcie: 3,47 cm, Tabulatory: 2,54 cm, Tabulator listy + N</i>		
Strona 23: [26] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory: 1,27 cm, Tabulator listy</i>		
Strona 23: [27] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Wcięcie: Pierwszy wiersz: 1,31 cm, Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 0,3 cm + Tabulator po: 0,6 cm + Wcięcie: 0,6 cm</i>		
Strona 23: [28] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory: 1,27 cm, Tabulator listy</i>		
Strona 23: [29] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Wcięcie: Z lewej: 1,9 cm, Pierwszy wiersz: 0 cm, Numerowanie + Poziom: 3 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 3,17 cm + Tabulator po: 3,47 cm + Wcięcie: 3,47 cm, Tabulatory: 1,9 cm, Tabulator listy + Ni</i>		
Strona 23: [30] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory: 1,27 cm, Tabulator listy</i>		
Strona 23: [31] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Wcięcie: Pierwszy wiersz: 1,31 cm, Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: a, b, c, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 0,3 cm + Tabulator po: 0,6 cm + Wcięcie: 0,6 cm</i>		
Strona 23: [32] Sformatowano	.	2007-10-01 12:28:00
<i>Numerowanie + Poziom: 1 + Styl numeracji: 1, 2, 3, ... + Rozpocznij od: 1 + Wyrównanie: Na lewo + Wyrównanie: 1,26 cm + Tabulator po: 1,56 cm + Wcięcie: 1,56 cm, Tabulatory: 1,27 cm, Tabulator listy</i>		